

МЕМОРАНДУМ СПІВПРАЦІ МІЖ УСІМА УЧАСНИКАМИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ: ПЕДАГОГАМИ, УЧНЯМИ ТА БАТЬКАМИ ЗОШ №18

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Співпраця між усіма учасниками освітнього процесу ґрунтується на таких твердженнях:

- «Всі люди народжуються вільними і рівними у своїй гідності та правах. Вони наділені розумом і совістю і повинні діяти у відношенні один до одного в дусі братерства»

Стаття 1 Загальної декларації прав людини

- «Освіта повинна бути спрямована на повний розвиток людської особи і збільшення поваги до прав людини і основних свобод»

Частина 2 статті 26 Загальної декларації прав людини

- «Найкраще забезпечення інтересів дитини має бути керівним принципом для тих, хто несе відповідальність за її освіту і навчання; насамперед таку відповідальність несуть її батьки»

Принцип 7 Декларації прав дитини, ухваленої резолюцією 1386

(XIV) Генеральної Асамблеї ООН від 20 листопада 1959 року

- «Метою освіти є всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, її талантів, інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, формування цінностей і необхідних для успішної самореалізації компетентностей, виховання відповідальних громадян, які здатні до свідомого суспільного вибору та спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству, збагачення на цій основі інтелектуального, економічного, творчого, культурного потенціалу українського народу, підвищення освітнього рівня громадян задля забезпечення сталого розвитку України та її європейського вибору»

Закон України «Про освіту»

Ми, педагоги, батьки та учні, виходимо з того, що школа як спільнота та осередок місцевої громади має власні правила та регламенти, що не суперечать чинному законодавству, є публічними, загальнодоступними, зрозумілими всім і прийнятними для всіх учасників освітнього процесу в школі.

Ми, педагоги, батьки та учні, виходимо з того, що головним принципом співпраці всіх учасників освітнього процесу є **принцип дитиноцентризму**, тобто орієнтація на потреби учня. Освітній процес ґрунтується на співпраці педагогів, батьків та учнів. В основу співпраці між усіма учасниками освітнього процесу покладені такі **принципи педагогіки партнерства**:

- доброзичливість і позитивне ставлення; довіра у відносинах;
- діалог – взаємодія – взаємоповага;
- розподілене лідерство (проактивність, право вибору та відповідальність за нього, горизонтальність зв'язків);
- принцип соціального партнерства (рівність сторін, добровільність прийняття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей).
- взаємодія між усіма учасниками освітнього процесу ґрунтується на принципах рівноправності, толерантності, академічної доброочесності, неприпустимості булінгу та психологічного насилиства.
- впівпраця має відбуватись на засадах обов'язковості розгляду пропозицій сторін; пріоритету узгоджувальних процедур; прозорості, відкритості та гласності; обов'язковості дотримання досягнутих домовленостей; взаємної відповідальності сторін.
- дії та поведінка всіх учасників освітнього процесу в шкільному просторі та поза ним ґрунтуються на повазі до прав людини, прав дитини та дотриманні чинного законодавства України.

РОЗДІЛ 1 ПРАВИЛА ТА РЕГЛАМЕНТИ

Ми, педагоги, батьки та учні, виходимо з того, що школа як спільнота та осередок місцевої громади має власні правила та регламенти, що не суперечать чинному законодавству, є публічними, загальнодоступними, зрозумілими всім і прийнятними для всіх учасників освітнього процесу в школі.

1.1. РОБОТА ГРОМАДСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ В ЗАКЛАДІ ОСВІТИ

Школа є осередком місцевої громади, мета існування якого – освіта і всебічний розвиток учнів, а також осередком спілкування і співпраці для місцевої громади міста. Низка зasadничих рішень у житті школи, зокрема правила і регламенти, які не суперечать чинному законодавству, може ухвалюватися на засадах громадського самоврядування.

Ключові питання взаємодії між учасниками освітнього процесу в школі вирішуються на **Загальних зборах**, які формуються з представників шкільного самоврядування педагогів, учнів та батьків. У разі потреби на Загальних зборах для вирішення поточних питань життя школи може бути обрана Координаційна рада, сформована з представників усіх учасників освітнього процесу. Координаційна рада може збиратися за потреби або регулярно – один раз на місяць. Адміністрація школи надає приміщення для роботи органів батьківського та учнівського самоврядування.

Члени шкільної спільноти, які не мають можливості користуватися шкільним сайтом та/або сторінками в соцмережах, мають бути забезпечені зручними та зрозумілими для них формами комунікації і зворотного зв'язку на кшталт дошок оголошень у школі, скриньок, куди можна кидати записки з пропозиціями, тощо.

Показником дієвості громадського самоврядування в школі є налагоджені механізми зворотного зв'язку: забезпечена можливість для обговорень, питань, петицій, голосувань, створення “банку пропозицій та ідей” тощо, врахування запитів і пропозицій у подальшій роботі.

Інструментом оцінки ефективності громадського самоврядування в школі може бути процедура самооцінки, яка проводиться за рішенням органів шкільного самоврядування. Самооцінка проходить у вигляді анонімного опитування (анкетування) педагогів, батьків та учнів, що передбачає подальше коригування роботи громадського самоврядування з урахуванням результатів опитування.

1.2. ПРАВИЛА ТА РЕГЛАМЕНТИ

Ми, педагоги, батьки та учні, виходимо з того, що усі учасники освітнього процесу дотримуються затверджених на загальних зборах Правил поведінки.

Загальні правила для усіх учасників освітнього процесу

1. Дотримуватися принципу відкритості для усіх учасників освітнього процесу на засадах партнерства, добросердечності, взаємоповаги та спільніх ціннісних орієнтацій.
2. Дотримуватися етичних норм поведінки, культури спілкування, не вживати лайливих та образливих слів, не використовувати непристойних жестів.
3. Виявляти повагу до усіх учасників освітнього процесу, не чинити будь-яких форм психічного і фізичного насильства.
4. Знати права та дотримуватися обов'язків, передбачених Статутом школи, Правилами внутрішнього розпорядку, затверджених загальношкільних правил та регламентів.

Правила поведінки для учнів у школі

1. Досягати результатів навчання, передбачених освітньою програмою та особистою метою.
2. Приходити у школу без запізнень, за 10 хвилин до початку занять.
3. У школу приходити чистими і охайними, дотримуватися ділового стилю одягу.
4. Не запізнюватися на уроки без поважних причин.
5. Залишати в гардеробі верхній одяг в осінньо-зимовий період.
6. Перебувати у школі (на її території) від початку до кінця занять.
7. Дбайливо ставитися до шкільного майна і особистих речей інших учасників освітнього процесу.
8. Під час уроку здобувати знання, не перешкоджати веденню навчального заняття та не порушувати права на здобуття освіти інших учасників освітнього процесу.
9. Не пропускати навчальні заняття без поважних причин. У разі пропуску заняття невідкладно (у той же день) повідомити класного керівника про причину відсутності та згодом подати підтверджувальні документи або заяву від батьків (осіб, що їх заміняють) про причину відсутності на уроках.
10. Приносити у школу необхідне навчальне приладдя.
11. Під час уроків фізкультури мати змінний одяг та спортивне взуття.
12. Виконувати домашні завдання.
13. Використовувати гаджети на уроці з дозволу вчителя.
14. Дотримуватися правил техніки безпеки під час освітнього процесу.

15. Не приносити у школу та на її територію предметів і речовин, що створюють загрозу життю і здоров'ю (вибухові або вогнебезпечні предмети і речовини; спиртні напої, тютюнові вироби, наркотики, інші одурмлюючі речовини та отрути, газові балончики, будь-яку зброю).
16. Виявляти повагу до усіх учасників освітнього процесу, не чинити будь-яких форм психічного і фізичного насильства.
17. Дотримуватися етичних норм поведінки, культури спілкування, не вживати лайливих та образливих слів, не використовувати непристойних жестів.
18. Брати участь у чергуванні (у класі, у школі) відповідно до графіка.
19. У шкільній їdalні дотримуватися культури споживання їжі, прибирати за собою.
20. Покидати приміщення та територію школи тільки з дозволу класного керівника чи чергового адміністратора.

Правила для батьків у школі

1. Сприяти виконання дитиною освітньої програми та досягненню передбачених нею результатів навчання.
2. Дбати про фізичне та психічне здоров'я дитини, сприяти розвитку її здібностей.
3. Нести відповідальність за виховання дитини.
4. Відвідувати навчальні заняття з дозволу адміністрації, не втручаючись в освітній процес, відповідно до затвердженого Порядку відвідування уроків.
5. Залишати, очікувати та забирати дитину до/після уроків або групи подовженого дня на шкільному подвір'ї.
6. У разі пропуску дитиною занять невідкладно (у той же день) повідомити класного керівника про причину відсутності та згодом подати підтверджувальні документи або заяву про причину відсутності на уроках.
7. Не втручаються в освітній процес.
8. Не відволікати дітей чи вчителя під час заняття (окрім надзвичайних ситуацій)
9. Не порушувати права інших дітей на безпечні умови перебування у закладі (не створювати морального тиску, не завдавати фізичного насилля, ставити в нерівні умови)
10. В основне приміщення школи заходити за домовленістю з адміністрацією, вчителем, класним керівником, але не під час проведення навчальних занять. Повідомляти чергового про мету візиту.

Правила для педагогів у школі

1. Забезпечувати умови для засвоєння дитиною освітньої програми та досягненню передбачених нею результатів навчання, сприяти розвитку здібностей вихованців.
2. Дотримуватися принципів загальнолюдської моралі, педагогічної етики академічної добродетелі.
3. Приходити на урок завчасно. Забезпечувати доступ учнів у навчальне приміщення за 5 хвилин до початку уроку.
4. Захищати дітей від будь-яких форм психічного і фізичного насильства.
5. Уважно ставитися до потреб та запитів учнів.
6. Виконувати обов'язки чергового педагога відповідно до графіка чергування.
7. Невідкладно інформувати батьків про випадки спізнень, пропусків уроків, самовільного залишення школи учнями під час освітнього процесу, випадки порушень дисципліни, конфлікти..
8. Інформувати батьків про важливі шкільні, класні заходи, події.
9. Не затримувати учнів на перерві.
10. Терміново інформувати чергового адміністратора, медичну сестру, батьків учня у разі нещасного випадку, погіршення фізичного стану дитини.

Порядок відвідування уроків батьками

1. Ознайомитися з інформацією на сайті школи (інформаційних стендах) про правила відвідування уроків батьками.
2. Завчасно домовитися про дату та час відвідин з адміністрацією школи.
3. Написати заяву із зобов'язанням не поширювати конфіденційну інформацію та персональні дані інших учасників навчального процесу.
4. Пояснити адміністрації школи причину присутності на уроці.
5. Не запізнюватися на урок.

6. Не втручатися у хід уроку.
7. За бажанням обговорити побачене на уроці та поставити питання у домовлений з педагогом час, у разі потреби – за участю представника адміністрації.

1.3 ПРИНЦИПИ ФІНАНСУВАННЯ ТА СПІВФІНАНСУВАННЯ

Фінансова діяльність шкільної спільноти ґрунтуються на принципах відкритості, зрозуміlostі та прозорості. Можлива співучасть батьків у фінансових витратах школи є добровільною та може бути спрямована переважно на цільові проекти, що слугують покращенню освітнього процесу та розвитку школи як осередку місцевої громади і знайшли підтримку більшості класної або шкільної спільноти.

1.3.1 ФІНАНСУВАННЯ КОШТОМ ДЕРЖАВНОГО ТА МІСЦЕВОГО БЮДЖЕТІВ

- Усі члени шкільної спільноти мають вільний доступ до інформації про кошторис і фінансовий звіт школи.
- Окрім інформації про надходження й використання всіх отриманих коштів, адміністрація школи має надавати інформацію про запити на фінансування до засновників школи, місцевої влади, спонсорів тощо, а також відповіді на них.
- Інформація про всі матеріальні цінності, отримані школою від батьків чи благодійних організацій, має бути опублікована на сайті школи. Керівництво закладу освіти обліковує їх відповідно до законодавства та зобов'язується використовувати їх лише в інтересах школи.
- Адміністрація школи бере на себе зобов'язання подавати всю фінансову інформацію (або інформацію про всі кошти, які отримує школа з різних джерел) вчасно, достовірно і доступно для розуміння будь-якому учаснику освітнього процесу. Питання щодо кошторису та фінансового звіту вирішуються через звернення до адміністрації школи або управління освіти.
- Раз на рік директор публічно звітує про виконання річного плану школи та презентує план розвитку школи на наступний рік, а також пов'язані з цим планом очікувані фінансові потреби.

1.3.2. ДОДАТКОВЕ СПІВФІНАНСУВАННЯ СИЛАМИ БАТЬКІВ

- Основною метою додаткового співфінансування силами батьків можуть стати цільові проекти, гроші на які збираються за принципом відкритого оголошення.
- Проект можуть оголосити адміністрація школи, вчитель, батьки або учні. Проект виносиється на розгляд спільноти (класу або школи) і реалізується, якщо отримує належне фінансування на добровільних засадах. Кожен з членів батьківської спільноти самостійно вирішує, чи бажає фінансово підтримати проект, і також самостійно визначає розмір власної фінансової участі. Обов'язковою умовою такого співфінансування є оприлюднення переліку потреб та їхньої вартості.

Можливе співфінансування силами батьків здійснюється за принципами:

- добровільності: ніхто не може нікого примусити здавати гроші на будь-що;
- конфіденційності: без згоди людини ніхто не має права публічно оголошувати, узяла вона участь у спів фінансуванні чи ні;
- прозорої та регулярної звітності.

Співфінансування школи силами батьків є частиною кошторису школи і відображається в звіті у графі “Надходження”. Гроші приймаються виключно в безготіковій формі та надходять на спецрахунок школи. Якщо батьки вирішили передати школі будь-які матеріальні цінності, останні мають бути взяті на облік за актом приймання-передачі з визначенням їхньої балансової вартості.

Батьки мають можливість контролювати та перевіряти реальні потреби школи в їхньому співфінансуванні.

РОЗДІЛ 2. ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Ми, педагоги, батьки та учні, виходимо з того, що освітній процес має бути спрямований на всебічний розвиток і подальшу успішну самореалізацію учня в дорослом житті – як особистості, громадянинаЯ фахівця.

2.1 ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В МЕЖАХ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Організація освітнього процесу ґрунтуються на академічній свободі вчителя, праві вільного вибору ним форм, методів та засобів навчання і праві вчителя на педагогічну ініціативу. Адміністрація школи, батьківська та учнівська спільноти мають усебічно сприяти реалізації цих прав вчителя. Батьки та учні (старшокласники) можуть бути ініціаторами та/або брати участь у низці питань організації освітнього процесу, зокрема:

- у межах Типового робочого плану колективно обирати предмети варіативного складника освітньої програми з урахуванням запитів більшості або профорієнтаційних перспектив;
- подавати загальношкільні, класні або індивідуальні заяви на освітні, соціальні й культурні гранти;
- залучати батьків до організації майстер-класів та лекцій про різні спеціальності, а також екскурсій на виробництва, в офіси тощо; шукати можливості для отримання якомога ширшої інформації про сучасні професії та соціальні компетентності.

Важливою умовою ефективності освітнього процесу є неупереджене, прозоре та зрозуміле оцінювання. Критерії оцінювання усних та письмових відповідей, контрольних, самостійних робіт, рефератів, проектів тощо є прозорими, справедливими та зрозумілими для всіх. Затверджені МОН критерії оцінювання, сформульовані недвозначно та простою зрозумілою мовою, мають бути вивішенні в класах, на інформаційній дошці в школі, розміщені на сайті школи тощо.

Механізмом перевірки якості освіти в школі, зокрема, може бути процедура самооцінки, яка проводиться у вигляді анонімного опитування (анкетування) педагогів, батьків та учнів, що передбачає подальше коригування роботи з урахуванням результатів опитування.

2.2. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ПОЗА МЕЖАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Позаурочна діяльність має бути спрямована на

- всеобщий розвиток учнів, зокрема їхнього емоційного інтелекту, комунікаційних навичок, ініціативності та творчості; виявлення і розвиток талантів;
- налагодження та укріплення партнерських зв'язків між членами спільноти: батьками, педагогами та дітьми.

Вітається і заохочується будь-яка спільна діяльність батьків і дітей, батьків і вчителів, педагогів і дітей та всіх разом:

- наставництво старшокласників над учнями молодших класів,
- “школа для батьків” під проводом учителів або адміністрації школи,
- гуртки, лекції та інша освітня активність для освітян і батьків,
- спільне дозвілля, екскурсії тощо.

Усім учням має бути надана можливість спробувати себе в творчих видах діяльності та взяти участь у відповідних конкурсах, виставах, змаганнях тощо. Критеріями участі у творчих конкурсах є не наявність відповідних навичок, а виключно бажання учня. Форма і зміст таких заходів обираються та плануються спільно з учнями; пріоритетом у виборі форм позаурочної творчої активності є побажання учнів.

У позаурочний час учні за бажанням можуть брати участь в олімпіадах з навчальних предметів; відповідний учитель надає допомогу в підготовці. Успішна участь в олімпіадах не є обов’язком учнів; будь-який результат на олімпіаді або відмова від участі не можуть бути причиною засудження чи покарання з боку вчителя або адміністрації школи.

Запорукою добровільної участі в позаурочній діяльності є її відкрита програма та попереднє оголошення загальношкільних учнівських заходів, що обговорюється та пропонується заздалегідь на кожен місяць, чверть або семестр. Учні та батьки можуть вносити свої пропозиції на наступний рік і брати участь у складанні програми заходів.

Механізмом перевірки ефективності позаурочної діяльності в школі може бути опитування (анкетування) педагогів, батьків та учнів, що передбачає подальше коригування роботи з урахуванням результатів опитування.

РОЗДІЛ 3. БЕЗПЕКА В ШКОЛІ

Ми, педагоги, батьки та учні, виходимо з того, що **обов'язковим елементом освітнього процесу в шкільному середовищі є задовільнення для всіх його учасників на належному рівні основних потреб людини** (зокрема фізіологічних, соціальних та потреб у безпеці – фізичні і психологічні).

3. 1. СПРИЯТЛИВЕ ФІЗИЧНЕ СЕРЕДОВИЩЕ

Адміністрація школи у співпраці з усією шкільною спільнотою розробляє методи та шляхи забезпечення задовільнення основних фізичних потреб у шкільному середовищі. Серед основних фізичних потреб усіх учасників освітнього процесу в шкільному середовищі є такі:

- **вільний доступ до свіжого повітря.** Школа має забезпечити наявність свіжого повітря в класах під час занять, регулярне провітрювання класів під час перерви та можливість прогулянок дітей на шкільному подвір'ї під час перерв;
- **вільний доступ до питної води.** Фонтанчики або кулери з питною водою мають бути завжди доступними всім учасникам освітнього процесу в школі;
- **вільний доступ до туалету.** Шкільні туалети мають відповідати потребам людини в повазі до її гідності та сучасним гігієнічним нормам. Туалети мають бути облаштовані індивідуальними кабінками з дверима, що зачиняються, сучасними сантехнічними системами, забезпечені водою та мілом для миття рук;
- **доступна якісна їжа.** У школі має бути організовано гаряче харчування. Одним з критеріїв вибору оператора, що організовує роботу шкільної їдальні, має стати надання сучасного збалансованого харчування. Вітається також осучаснення інтер'єру їдальні, посуду та естетики подачі страв, а також забезпечення вибору учнями страв з урахуванням їхніх смаків.
- **Надання домедичної допомоги**

3. 2 БЕЗПЕЧНЕ ТА КОМФОРТНЕ ПСИХОСОЦІАЛЬНЕ СЕРЕДОВИЩЕ

Усі учасники освітнього процесу підтримують дружню, заохочувальну і комфортну атмосферу в школі та в освітньому просторі, ставляться один до одного з повагою. Психологічне насильство та булінг є неприпустимими в стосунках між усіма учасниками освітнього процесу. Правила школи та регламенти взаємодії учасників освітнього процесу мають передбачати комфортне психологічне середовище для всіх і кожного.

У школі організовується психологічна та соціально-педагогічна підтримка для учнів. Психологічна служба в школі має бути забезпечена організаційними можливостями для ефективної роботи. Необхідне виділення окремого кабінету для роботи шкільного психолога. У школі також може бути скринька для анонімних звернень до психолога.

Під час перебування в школі вчителі та учні повинні мати простір і час для відпочинку та психологічного розвантаження. Разом з простором для відпочинку педагогів (вчительською кімнатою) в школі має бути створений простір для психологічного розвантаження та відпочинку учнів.

Інструментом вимірювання рівня психологічного комфорту в школі може стати анкетування всіх учасників освітнього процесу.

Проблеми з порушенням правил дружності та взаємоповаги в школі вирішуються на рівні адміністрації школи. Розгляд та розв'язання конфліктів також можуть здійснюватися Координаційною радою або Загальними зборами школи, засновником закладу освіти (органом управління у сфері освіти, який діє від імені засновника).

Директор школи

Голова батьківських комітетів класів

Голова учнівської ради

Л.Меркотан

О.Абатуров

Р.Зіневич